

SISÄLLYSLUETTELO

1	Kuka saa matkustaa ja mihin tarkoituksiin lentoja toteutetaan	1
2	Tilaajan perusohjeet	1
2.1	Vuosisuunnitelman (tukilentokäsky) mukaiset lentotilaukset	1
2.2	Vuosisuunnitelman ulkopuoliset lentotilaukset	2
3	Matkustuslupa ja vastuuvapautus	2
4	Matkestajan perusohjeet	2
5	Muutoksista ja peruutuksista ilmoittaminen	3
6	Matkustusasiakirjat	3
7	Käsimatkatavara ja ruumamatkatavara	3
8	Lennolla sallitut laitteet ja aineet	4
9	Lennolla kielletyt laitteet ja aineet	4
10	Raskauden, sairauden tms. vaikutus lentomatkestamiseen	5

1 Kuka saa matkustaa ja mihin tarkoituksiin lentoja toteutetaan

Lentoja toteutetaan Puolustusvoimien tarpeeseen tai Puolustusvoimille määrättyihin tehtäviin liittyen. Puolustusvoimien henkilöstö vapaa-ajallaan ja heidän perheenjäsenensä ovat kumminkin oikeutettuja matkustamaan Ilmavoimien koneissa kun lennolla on vapaita paikkoja ja matkustaminen ei tuota haittaa lennon toteutukselle. (Asia on määrätty tarkemmin Sotilasilmalukäsikirjan liitteessä 6)

2 Tilaajan perusohjeet

Tilaaja vastaa mahdollisten vastuuvapautusten ja matkustuslupien asiallisesta täyttämisestä ja lähettämisestä kohdan 3 mukaisesti.

Matkestajien tulee tutustua tähän ohjeeseen ennen lentoa. Ohje löytyy TORNI-portaalista ja Puolustusvoimien Internetsivuilta.

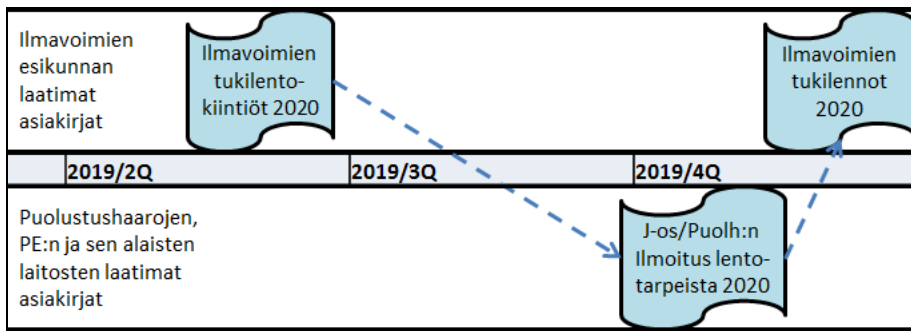
Tilaajan/matkestajien on itse huolehdittava kulkuluvistaan matkan suuntautuessa muihin kuin Ilmavoimien tukikohtiin/varuskuntiin.

2.1 Vuosisuunnitelman (tukilentokäsky) mukaiset lentotilaukset

Ilmavoimien esikunta pyytää Ilmavoimien joukko-osastoja, puolustushaaroja sekä Pääesikuntaa ja sen alaisia laitoksia ilmoittamaan omat lentotarpeensa seuraavalle vuodelle asiakirjalla *Ilmavoimien tukilentokiintiöt vuodelle 20xx*.

Saapuneiden ilmoitusten ja käytössä olevien resurssien pohjalta Ilmavoimien esikunta käskee lentojen toteutuksen asiakirjalla *Ilmavoimien tukilennot 20xx*. Käsky toimii runkona kyseisen vuoden tukilentotoiminnalle ja sillä ohjeistetaan jatkotoimenpiteet lentojen yhteyshenkilöille.

Ilmavoimien esikunta päivittää tukilentokäskyä tarpeen mukaan. Lentojen yhteyshenkilöt pidetään tietoisena muutoksista.

Kuva 1. Esimerkki vuosisuunnitelman (tukilento-kiintiön) muodostumisaikataulusta vuodelle 2020

2.2 Vuosisuunnitelman ulkopuoliset lentotilaukset

Tilaus on tehtävä LEKU-tietojärjestelmällä tai sähköpostilla käyttäen lentokuljetustilauslomaketta.

LEKU-tietojärjestelmän käyttöohjeet ja lentokuljetustilauslomake löytyvät TORNI-portaalista hakusanalla LEKU.

Lentokuljetustoimisto tarkastaa toteutusmahdollisuuden, hyväksyy/hylkää tilauksen ja informoi tilaajaa asiasta.

3 Matkustuslupa ja vastuuvapautus

Matkustuslupa-anomus tulee palauttaa Lentokuljetustoimistoon huolellisesti täytettynä kun:

- matkustaja ei ole puolustushallinnon työntekijä tai
- matka on vapaa-ajan matka

Vastuuvapautuslomake tulee palauttaa Lentokuljetustoimistoon huolellisesti täytettynä kun kyseessä on Puolustusvoimissa työskentelevän henkilön perheenjäsenen lentomatrustaminen Puolustusvoimien tehtäviin liittymättömistä syistä.

Matkustuslupa-anomus ja vastuuvapautuslomake löytyvät TORNI-portaalista hakusanalla LEKU.

4 Matkustajan perusohjeet

Yksittäisen matkustajan ja pienryhmän (alle 20 henkilöä) on oltava valmiina lastaukseen 30 minuuttia ennen ilmoitettua lähtöaikaa matkatavarat punnittuna ja asianmukaisesti merkittynä. Isomman ryhmän tai matkustajan, jolla on paljon matkatavaraa, on oltava valmiina lastaukseen 45 minuuttia ennen ilmoitettua lähtöaikaa.

Lentokoneen miehistö vastaa matkustajien noutamisesta odotustilasta ja saattamisesta odotustilaan.

Lentokoneen valmistelut tehdään tilaajan/matkustajan antamien ennakkotietojen perusteella. Poikkeamat näistä tiedoista voivat aiheuttaa sen, että matkustajaa ei voida ottaa mukaan lennolle.

Matkustuspaikkoja täytettäessä virkamatalaisilla on etusija lennolle. Tästä syystä muiden matkustajien on varauduttava myös viime hetken muutoksiin tai peruuntumisiin.

Matkustajan on itse huolehdittava kulkuluvistaan matkan suuntautuessa muihin kuin Ilmavoimien tukikohtiin/varuskuntiin.

Matkustajan on varauduttava siviililentoasemilla sekä sotilastukikohdissa turvatarkastuksiin ja huomioitava tarkastuksiin kuuluva aika.

Lentokoneeseen saa nousta ja poistua ainoastaan miehistön luvalla. Matkustajan on noudatettava miehistön antamia ohjeita kaikissa toimituksissa.

Matkustajilla on velvollisuus tutustua lentokoneen turvaohjeeseen asettauduttuaan lentokoneeseen.

5 Muutoksista ja peruutuksista ilmoittaminen

Matkustaja on velvollinen ilmoittamaan muutoksista ja peruutuksista. Isojen ryhmien osalta on tavoiteltavaa, että ryhmänjohtaja tekee ilmoitukset kootusti.

Muutokset ilmoitetaan kiireettömissä tapauksissa Ilmavoimien lentokuljetustoimistoon:

TUVE OUTLOOK: PV_VP_ILMAVE_lentokuljetukset

TUVE:n ulkopuolelta: lentokuljetukset.ilmav@mil.fi

Lentokuljetustoimisto palvelee arkisin kello 0800-1515. Muina aikoina kiireelliset ilmoitukset, kuten seuraavaa aamua koskevat peruutukset, tulee osoittaa Tukilentolaivueen OPSO:lle (24/7). Tukilentolaivueen OPSO:n tavoittaa Puolustusvoimien vaihteen kautta.

6 Matkustusasiakirjat

Matkustajan on itse huolehdittava kulkuluvistaan matkan suuntautuessa muihin kuin Ilmavoimien tukikohtiin.

Ulkomaan lennoilla kaikilla matkustajilla tulee olla mukanaan kohdemaan vaatimat matkustusasiakirjat.

Kotimaan lennoilla matkustajan on varauduttava todistamaan henkilöllisyytensä kaikissa matkan vaiheissa. Henkilöllisyyden todistamiseen kelpaavat kuvalliset viranomaisen myöntämät henkilöllisyystodistukset, kuten passi ja ajokortti sekä Puolustusvoimien henkilökortti. Henkilöllisyyden todistamisesta voidaan luopua alaikäisten matkustajien kohdalla, mikäli he matkustavat huoltajansa kanssa.

7 Käsimatkatavara ja ruumamatkatavara

Matkatavaroissa ei saa olla vaarallisia aineita tai laitteita. Kohdassa 8 on kerrottu tarkemmin lennolle sallituista aineista ja laitteista.

Matkustajan tulee pakata itse matkatavaransa ja huolehtia niistä koko matkan ajan.

Matkatavarat, myös käsimatkatavarat, on pakattava siten, että ne voidaan tarvittaessa sijoittaa ruumaan (rahtitilaan), josta ne eivät ole saatavilla lennon aikana. edellä mainitusta johtuen, vain käsimatkatavaraksi hyväksyttävät aineet/laitteet on oltava helposti poistettavissa käsimatkatavaran sisältä.

Oletusarvoisesti matkustajalla saa olla mukana käsimatkatavarana yksi laukku, jonka koko on enintään 55x40x20 cm ja paino enintään 10 kg. Tarkistuspuunnitus on mahdollista tehdä matkustajien odotustiloissa. Kooltaan tai painoltaan suuremmat matkatavarat on ilmoitettava lentokuljetustilauksessa. Ilmoittamatonta matkatavaraa ei välttämättä voida ottaa mukaan lennolle.

Ruumamatkatavaroihin on oltava merkittynä:

- matrustajan etu- ja sukunimi
- matrustajan puhelinnumero
- matkatavaran paino

Merkinnät voi tehdä laukkuihin kiinnitettäviin matkatavaralipukkeisiin, joita on saatavana Ilmavoimien tukikohtien matrustajien odotustiloissa ja lentokoneiden miehistöiltä.

Eläimiä saa kuljettaa lentokoneessa ainoastaan virkatehtävien hoitoon liittyen. Eläinten kuljetuksesta on sovittava erikseen matrustuspaikkaa tai lentoa tilattaessa.

8 Lennolla sallitut laitteet ja aineet

Lennoilla on sallittua käyttää lentotilaan kytkettyjä elektronisia laitteita. Elektronisten laitteiden virta on kumminkin kytkettävä pois lentokoneen miehistön niin määrätessä.

“Fasten Seat Belt” -valokilven palaessa on kaikki irtoesineet, kuten kannettavat tietokoneet, varmistettava siten, että ne eivät pääse aiheuttamaan vaaraa lentokoneelle, matrustajille tai lentokoneen miehistölle.

Matrustajat eivät saa kuljettaa vaarillisia aineita. Poikkeukset määrätään ICAO TI:n taulukolla 8-1. TRAFI julkaisee taulukon suomennetun version omilla verkkosivuillaan. Taulukko löytyy myös Puolustusvoimien internet sivuilta sekä TORNI-portaalista hakusanalla LEKU.

Matrustajan on varmistettava ICAO TI taulukosta 8-1, onko vaarallisen aineen vienti lentokoneeseen:

- sallittu käsimatkatavarassa
- sallittu ruumaan menevässä matkatavarassa
- sallittu yllä olevissa vaatteissa tai jatkuvasti mukana olevissa tavaroissa

Matrustajan on ilmoitettava lentokoneen miehistölle jos vain käsimatkatavaraksi soveltuvaa ainetta sisältävä käsimatkatavara aiotaan sijoittaa ruumaan.

Lisäksi matrustajan tulee varmistaa ICAO-TI taulukosta 8-1 vaaditaanko vaarallisen aineen lentokoneeseen vientiin kuljetuksen suorittajan suostumus sekä vaarallisia aineita ja esineitä koskevat määrärajoitukset.

Vaarallisten aineiden, jotka eivät kuulu ICAO-TI taulukon 8-1 piiriin, kuljetuksesta määrätään erikseen.

9 Lennolla kielletyt laitteet ja aineet

Lennolla on kielletty käyttää laitteita, joiden voidaan olettaa häiritsevän lentokoneen järjestelmiä tai miehistöä.

Matrustajat eivät saa kuljettaa vaarillisia aineita lennolla pois lukien ICAO TI:n taulukossa 8-1 luetelluissa poikkeuksissa, jotka sallitaan matrustajalle ja miehistön jäsenelle.

Turvavarustellut välineet, kuten attaseasalkut ja kassalippaat, joissa on vaarallisia aineita (esim. litiumparistoja tai pyroteknisiä aineita), ovat ehdottomasti kiellettyjä, elleivät ne täytä ICAO-TI:n taulukon 8-1 ehtoja. Nestemäistä happea sisältävät laitteet matkatavarana tai muuten henkilön mukana on kielletty.

Esimerkkejä kielletyistä vaarallisista aineista ja välineistä:

- alkoholijuomat joiden alkoholipitoisuus ylittää 70%
- ilotulitus- ja valoraketit
- sytytysnesteet
- sytyttimien täyttöpullot
- suksivoiteiden poistoaineet
- myrkyt
- tainnutuspistoolit, kaasu- ja pippurisumuttimet
- mihin tahansa pintaan raapaistaessa syttyvät tulitikut
- kannettavien elektroniikkalaitteiden litiumia sisältävät vara-akut ruumaan tai rahtitilaan menevissä matkatavaroissa.

Vaarallisten aineiden, jotka eivät kuulu ICAO-TI taulukon 8-1 piiriin, kuljetuksesta määrätään erikseen.

10 Raskauden, sairauden tms. vaikutus lentomatrustamiseen

Matrustaja on velvollinen ilmoittamaan kroonisesta sairaudestaan tai muusta mahdollisesta lentomatrustamisen turvallisuuteen liittyvästä asiasta matrustuspaikkaa tilatessaan. Alla olevassa listassa on todennäköisimmät ilmoituksen vaativat asiat.

- Raskaus (yli 28 raskausviikkoa*)
- Liikuntarajoitteet ja avuntarve lennolla
- Äskettäinen sydäninfarkti
- Äskettäiset aivoverenkiertohäiriöt
- Äskettäiset vammat
- Äskettäiset leikkaukset
- Oireita tuottava sepelvaltimotauti
- Krooniset keuhkosairaudet
- Happihoitopotilaat
- Psykoosit
- Tarttuvat taudit (tuberkuloosi, kurkkumätä)
- Anemia (Hb alle 75 g/l)
- Vesirokko rakkulaisessa vaiheessa tartuntavaaran vuoksi. Kuivassa rupivaiheessa matrustus on sallittua.
- Vaikea allergia
- Lentopelko

*Raskausviikoilla 28-36 vaaditaan lääkärintodistus raskauden normaalista etenemisestä. Raskausviikon 36 jälkeen lentomatrustamista ei lähtökohtaisesti sallita.